

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicorvm Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

LXV. De Viris Illustribus ex eadem Congregatione profectis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

10. diocesis olim Tornacensis, nunc Gandensis, floret.

12. Monasterium B. Mariz in Facons, siue Facons in Vibe Antuerpij, diocesis olim Cameracensis, nunc Antuerpiensis, floret.

13. Monasterium B. Mariz in Neomago Geldric oppido, diocesis olim Colonienensis, nunc Ruremundensis, est nunc valetudinarium, seu nosocomium.

14. Domus Presentationis B. Mariz Virginis fundata in Oostmal, translata in Antuerpiam, eiusdemque diocesis.

Hactenus ex Ordinario Capituli Windesemensis supra citato.

Est et monasterium Virginum Regularium in Oostmal Brabantie pago diocesis Antuerpiensis.

Ceterum canonici Regulares Capituli Windesemensis proprium habent Breuiarium ad horta-
tionem canonicas legendas, ac cantandas, Louanij anno 1546. excusum, nunc autem vsum Romanum ante decem annos admiserunt.

Fuit itaque olim longe celeberrima, atque amplissima congregatio Windesemensis, sed quae plurimum passi haecleses in Germania ac Belgio e-
tatis monasteria auisit.

CAPVT SEXAGESIMVM QVINTVM.

De Viris Illustribus, qui floruerunt in eadem Congregatione VVindesemensi.

Loritur haec congregatio multis viris eximij sanctitate, & doctrina illustribus, & per Dei gratiam in praesentiarum floret, cuius Angelicam in terris conuersationem sibi futuram gratissimam ante il-

lustrationem certissimis indicijis Deus ipse monstrauit. scribit enim autor Chronici Windesemensis lib. 1. c. 7. quod saepe in loco illo, vbi nunc Chorus, & Ecclesia, & totus claustrum ambitus in Windesem sunt constructi, dealbatorum visum Angelicis visiones ab vtriusque sexus colonis Ville de Windesem frequenter vixit, & audita, laudes Deo concinnantes, processiones peragentes, mirisque modis Ecclesiae Dei militantes primum, sublimique praesentes, & simili etiam modo in alijs locis Ordinis, & Capituli Windesemensis, vt B. Mariz propè Hoer & montis sancti Agnetis, & in Nazareth Westphaliae ante primum ipsorum fundationem dealbatorum vixit in apparatus nonnunquam cum multo lumine, sonitu nozarum, tinnitu cymbalorum auri, & vixi referuntur, vulgaribus eorum incolis

veritati testimonium perhibentibus, cultum diuinum, & Ecclesiasticum praesignantes officium, sacramentorumque ministeria perpetuis ibi futuris temporibus à fidelibus peragenda.

Nec illud silentio regendum, quod de monasterio Rubae Vallis, & de canonicis eiusdem loci R. admodum Pater, & de nostro ordine optime meritus Heribertus Rosweidus in epistola liminari ad Chronicon Windesemense scribit: *Sanctitatu eluxere specimina in Ioanne, cui à sapientia cognomen erat, qui ita ardentes ad Deum preces effundebat, vt iumen sum saepe lumen circa caput eius fulgere visum sit, Ioannes Gielemannus puerulum gestasse à Ioanne Dnye, qui ei factu operanti ministrabat, conspectus est. Tanta quoque pietate rem diuinam faciebat Gubelmus Eroekius tertius Prior, vt Cameracensis Antistes saepe se Bruxellu subtraheret, vt in Rubae Valle vixi sancti sacrificio interesset, & à tam sancto fonte pietatis fluente in suam familiam derivaret. Vtinam etiam coguis prophetae gratia doctor legatur.*

QVid dicam de venerabili viro Ioanne Rusbrochio, ad quem magnum Gerardum audita illius fama per longinquitineris spatium perrexit ad videntiam illius praesentiam corporalem, & vt eius vocem tanquam Spiritus sancti fistulam audiret sua verba resonantem scribit in eius vita venerabilis Thomas de Kempis cap. 10. quem Dionysius Carthusianus tract. 2. de Donis Spiritus sancti virum mirabilem, & alterum Dionysium Arcopagitam à Spiritu sancto instructum, Ioannes Molanus in Additionibus ad Martyrologium Vsuarii sub die 2. Decembris virum doctum, & sanctitate clarum, ac demum Cardinalis Bellarminus de scriptoribus Ecclesiasticis virum diuinx contemplationi addictissimum vocauerunt, alijque autores fide digni illius sanctitatem, & eruditionem miris elogijs, & epithetis docuerunt, quorum attestaciones in libello Antuerpiae nunc edito, & ad me Romam transmissio sanctissimo Domino nostro Gregorio XV. pro ipsius venerabilis viri Ioannis Rusbrochij beatificatione praesentando, copiosissima videri possunt.

Non sunt etiam omittendi sex illi boni viri, qui eidem Capitulo Windesemensi prima fundamenta posuerunt, quorum nomina haec fuerunt. Primus Dominus Henricus Clingibile de Fluxaria sacerdos, Secundus Wernerus Keynkamp de Lochem. Tertius Henricus Wilten de Kampis. Quartus Ioannes de Kempis frater venerabilis Thomae. Quintus Henricus Welde de Busco Ducis, & Sextus Bertholdus Tenhaue, qui dedit alodium ad construendum ipsorum monasterium Windesemense, qui omnes in multis probati sancti, & laudabiliter in Religione vixerunt, quique ad praeturas euecti, verbo, & exemplo congregationem multis locis, & personis auxerunt. Horum res gestas, & multorum aliorum profequitur autor eiusdem Chronici to-

ARTVM.
diocesis Wormacensis, nunc est oppidum Franco-Belgio profugis, pennis Palatino Rheno.
Mariz Virginis in Swantuniz, est quatuordecim
Kauensbergen, diocesis
est recuperatum.
Mariz in Arcus propè
diocesis Colonienensis,
floret.
Martini iuxta oppidum
instantiensis.
corporis Christi in Blandebornensis, sperant
Martini in Zindelsgron
s.
Mariz Montis propè
diocesis Constantinensis.
Laurentij in Hilla propè
tennis anno 1649. est
B. Mariz in Bardelhol
remensis.
Ioannis Baptiste in Mo
diocesis Moguntinae.
Georgij martyris in Sam
onensis.
propè Rhoniam Isarum.
Capituli VVindesemensis
ium Campi B. Mariz in
ensis in Hollandia, diocesis
illis S. Barbarae in Thim
diocesis olim Leodensis,
ore.
B. Mariz, & S. Agnetis
nanciam diocesis olim
Dauentriensis.
B. Mariz in Rellinden
in Ducatu Geldriae, diocesis
Ioannis Baptiste in Bo
oppidum, diocesis olim
Leouardiensis.
in Boona oppido, est
ret.
Hierusalem in Vibe VV
diocesis.
Agnetis in Doraco Hel
diocesis VVitraiectensis.
B. Mariz in Bethania propè
olim Cameracensis, nunc
B. Mariz in Vibe Gandens

to lib. 2. quz idcirco apud illum videri possunt, ac etiam in Chronico Capituli montis S. Agnetis per venerabilem Thomam à Kempis compilato, quorum nomina pie credendum est, fuisse à Domino signata in libro Electorum in cœlis. Ac etiam illorum Catalogo illos additos, qui an. Christi 1572. ab Hæreticis Geusis pro Fide Catholica crudeliter extincti fuerunt, videlicet frater Gerardus Guibrandi in monasterio Noue lucis apud Hornam Hollandiæ oppidum strangulatus, frater Ioanac Oflerwicanus Rector Monialiu suspensio necatus, frater Theodorus Arduini vulneribus cõfossus, frater Arnoldus Somerens, & frater Ioannes Gonghel sacerdotis professi monasterij sancti Hieronymi Ruremundæ dire laniati, quos omnes ex relatione Reuerendissimi Patris Fratris Scooffij eiusdem congregationis Prioris Generalis didici. Item canonicus alius incerti nominis ex antenna suspensus, referente Surio tom. 5. sub die vigesima sexta Oãobris.

IV.

Floruerunt etiam in monasterijs eiusdem cõgregationis, ac ex illis prodierunt multi viri docti, & in omni scientiarum genere versatissimi, utpote ex monasterio Viridis Vallis Ioanes Rusbrochius eiusdem loci Prior proximè nominatus, de quo Cardinalis Bellarminus in lib. de Scriptoribus Ecclesiasticis; Ioannes Rusbrochius natione Belgæ, Prior monasterij Vallis Viridis, vir diuine contemplationis adidistissimus scripsit lingua sua patriæ, quæ in Latinam linguam conuersa edita sunt Colonia 1552. sunt autem: Summa totius vite spiritualis. Speculum salutis æternæ. Commentaria in tabernaculum Moysis, Tractatus de precipuis virtutibus. Liber de fide, & iudicio, de quatuor tentationibus, de septem custodia, de septem gradibus amoris, de Nuptijs spiritualibus libri tres. Viuebat hic autor anno 1290. Hunc etiam Doctorum carpsit Ioannes Gerson, & defendit Dionysius Carthusianus, id enim accidere soler jra, qui scribunt de Mystica Theologia, vt eorum dicta ab alijs reprehendantur: ab alijs laudentur, quia non eodem modo ab omnibus accipiuntur. Hæc ille. Qui verò illius libros è Germanica in linguam Latinam vertit, fuit Laurentius Surius, sed præter Dionysium Carthusianum habuit idem Rusbrochius defensorum acerrimij contra Gersonem, Ioannem Seonhouium eiusdem monasterij Vallis Viridis canonicum, & Subpriorem, doctrina eruditissimum, & eloquio facundissimum, ac disertissimum, de quo Ioannes Trithemius in lib. de Viris Illustribus Germaniæ scribit.

Ioannes de Seonhouis ordinis canonicorum Regularium sancti Augustini monasterij Viridis Vallis in brabantia Cameracensis Diocesis, in diuinis scripturis studiosus, & eruditus, & seculari literaturæ non ignarus, ingenio subtilis, sermone compositor, vita, & conuersatione deuotus, scripsit quædam non spernenda lectiorum opuscula, quorum lectio deuotiu fratribus perquam vtilis iudicatur, ex quibus ista seruntur: Exhortationum spiritaliu ad nepotem suum liber vnu. De cursu mena-

ubi lib. 1. de Profectu monachi lib. 1. Descriptio loci nris Rusbrochij contra Ioannem Gerson lib. 1. Sermones quoque varios edidit, & plures ad directi epistolæ, & alia complura, claruit sub Sigifmundo Imperatore tempore Concilij Constantiense anno Domini 1420.

Arnoldus Buderick monasterij Vallis Rubice apud Bruxellas canonicus professor, & monasterij in Elzingen propè Aldenardam Flandriæ oppidum fundator, de quo hæc habet Heribertas Rosweidus in epistola liminari Chronici Wladeseuensis: Eruditionem suam postea profert Arnoldus Buderich imitator monasterij in Elzingen propè Aldenardam, qui stricta solutaque oratione valuit. Odarum de Laide Dei libros duodecim, in pluribus scriptis agendum tractatus edidit, aliisque opuscula composuit.

Refert ibidem dictus autor alios duos viros eadem congregatione insignes Ioannem Gildemannum, & Antonium Gheens, quorum præsertim sedulus scriptor fuit, vt ultra viginti volumina sua manu exarauerit; posterior vero quatuor tomos de Vitis Sanctiorum posteritatis reliquit.

Thomas de Kempis totam vitam præsertim scribant, tum in primis edidit Trithemius in lib. de Viris Illustribus Germaniæ, & in lib. de Scriptoribus Ecclesiasticis, Cardinalis Bellarminus in lib. de Scriptoribus Ecclesiasticis, & nouissimè Heribertas Rosweidus in lib. quæ videlicet Kempensis aditulauit, cuius viri opera, quod modò notissima sint, & piorum omnium manibus terantur, illorum indicem hic texereopus non erit. Scripsit autem inter alia opus illud aureum, nec satis vnquam laudatum, & vbi ab ipsis Turcis, & infidelibus magno in pretio habitum, de Imitatione Christi quatuor libri distinctum. Hoc opus à cautis Kempensibus obgerat Constantinus Caietanus monachus ex ordine S. Benedicti, vt suo euidam Ioan. Gellius, siue Gersen, siue de Gestate, (necdum tunc cognomine illi satis consilij) adscribere, quem in monasterio S. Gratiani Castri Aronæ ad riuum Verbani in Agro Mediolanensi olim fuit orator S. Benedicti Abbatem finxit. Cæterum idem opus ab autore non vero, & illegitimo Domino vindicatum, suo legitimo restituit Heribertas Rosweidus libello ea de causa edito, cuius est titulus *Vindicta Kempensis*: in quo euidècæ probat, ipsum opus de Imitatione Christi, quod incipit: *Qui sequitur me*, & ipsi venerabili Thomæ de Kempis adscribendum, cum ex multis, tum ex autographo eiusdem Thomæ charactere certatim, quod in suo Belgio fatetur adseruari. Scio replicasse Constantinum Caietanum. Verum quod incitius repetitione noui nihil addidit, nec vbi libere impressus fuerit, vel cuius autoritate ex illius præfatione constare potest, nec ipse Rosweidus plura addere dignum astimauit, nec ipse addo.

Ioannes Dulmanus (vnu, per errorem Trithemius vocat Dulmanum) ex Trithemio de Viris Illustribus Germaniæ, canonicus Regularium S. Augustini monasterij in Walsleben in Diocesi Treuidentensi, & aliquid in opere Prior in Sals Saxoniæ Diocesis Walsleben. Hic in scripturis sanctis, moribus honestis, conuersatione deuota, scripsit apertis sermone non admodum opusculis, quorum lectio deuotiu fratribus, & alijs sua amantibus vtilis iudicatur, & quibus tamen nonnulla memora nosse memini per vniuersi legi volumina illa quæ scripti de viti illustribus Ordinis sui, & monasterij in Walsleben lib. 1. de Origine quoque monasterij deuotiu, & reformationis Ordinis sui lib. 1. capitulum præterea de modo profectiu in Religione. Cæterum ipse scripsit, ad manus meas non reuertitur. Claruit sub Imperatore Sigifmundo anno Domini 1470.

Trithemius de Felde Patris Gelsi iustij canonicus regularis ordinis S. Augustini in Franckensthal, & vniuersi doctus, vir in diuinis scripturis studiosus, & eruditus, & seculari literaturæ non ignarus, Philologus, & astronomus, composuit opus quæ celebris, ingenio subtilis, ac vbi valde subtilis sermone composuit, & conuersatione deuota scripsit quædam opuscula, & in uita vniuersa, quibus sermone tam ingenio subtilis patenter ostendit, & quibus sunt Latina etiam sub hoc opus subit simon de 100 vniuersi lib. de viti principio, medio, & fine, quod præsertim in capite inuolunt. item compendium huius operis, quod præsertim in Empirico de miris lib. 7. Talem quoque uita in diuersis matèrjæ non diuini viti, quæ in vniuersis, sermone etiam complures ad populum applicat, & diuersa carmina, sed & quædam in vniuersa in Martenetta: Hæc ex Trithemio de viti illustribus Germaniæ; qui etiam addit, illius opusculis plures ad se, & alios scripsisse, ac de neque nonnulla alia, & vixisse quinque generarij in Diemotiu Villa Wormaticensis territorij habitum, quo tempore Trithemius librum suum scribebat anno 1495.

Thomæ quoque Matburnus Bruxellensis Abbatissimæ Mariæ Liuriacensis propè Parisiâ vniuersi congregationis canonicos numerosè illi vera sunt, quæ de illo Trithemius in lib. de Viris Illustribus in hunc modum scribit: Ioannes de Bonardis oppido Erabantie oriundus, ordinis canonicorum regularium S. Augustini, monasterij S. Augustini prope Zevallas, vir in diuinis scripturis studiosus, & seculari literaturæ non ignarus, ingenio clarus, & compos eloquio, scripsit volumina magnæ, & non modice ad utilitatem omnium Christianorum, quod præsertim huiusmodi exercitiorum spiritualium, & seruam meditationum lib. 2. item de viti illustribus in vniuerso lib. 1. & quædam alia nobis incognita. Vni ad hæc, vt intellego in oppido Campi sancti Castij in Mormalium & varia scribit sub Maximo anno 1495. illum verò fuisse canonicum illius congregationis habes ex ipomet in Venetio lib. 2. cap. 125.

Thomans quoque Dulmanensis Patria Lib. 1.

lib. 1. Defensionem
Gersou lib. 1. Sermones
ad dimerios epistolae,
in quibus impiores
Domini 1420.

monasterij Vallis Rubae
professus, & monachum
enardam Flandriae
habet Henricum
nari Chronicum
Winnam postea probant
anallier in 1579
probat aequa ratione
deinde in 1600
quodam, aliisque epistolae
utor alios duos viros
signes Joannem Guil-
lielmos, quorum Prae-
vtra viginti volumi-
posteriora vero distan-
in posteritatem reliquit.
totum obliuio, in
multi multa prae-
differunt Trithemius
Germaniae, & in lib. de
eis, Cardinalis Bellar-
minus Eoelchasticus, & no-
vidius in lib. quod Vi-
olant, cuius vii opo-
nt, & piquam omnium
in indice hie textum
inter alia opo-
in laudatum, & ad
us magno in prelo
hrifti quatuor libri
etulis Kempulibus abo-
etanus monachus co-
euidam Loanni Gudin-
fate, (necnon eme-
littit) iudicabit, qui
ni Calli Aronae ad
olanensium olim su-
dixit. Ceterum sicut
s, & illegitimo Domini
mo restituit Herber-
de casu edito, cuius est
in quo eius se probat
ne Chrilli, quod in
erabili Thomae de
ex multis, tam ex
nae caractere exan-
tur adferuari. Scio
etiam. Verum quod
hil additum, nec vbi
us auctoritate ex
est, nec ipse Rescribit
stimavit, nec ipse addo.

Westphalus, ordinis S. Augustini canonicus in
Bodiken monasterio dictae congregationis, quod
est in Paderbornensi diocesi, & Prior in Drut-
tenhufen vie in diuinis Scripturis studiosus, & e-
ruditus, ingenio promptus, sermone compo-
situs, vita, & conuersione deuotus, scripsit in-
igne volumen de Laudibus B. Mariae Virginis,
quod coronam S. Marie prae notauit. Item super
illis verbis Domini: Nisi quis conuersus fuerit si-
cut paruulus, longam & non inuicem tractatio-
nem lib. 1. alia quoque nonnulla scripsisse dicitur.
vivebat anno 1495. ex Trithemio.

Martinus Lyphus iussu Lyphij patruus, & S.
Martini Louanienfis canonicus, cuius ingenium,
pietatem, & eruditionem Aubertus Miraeus in e-
logijs virorum illustrium sui Belgij sic commen-
da: Martinum Lyphum tuum meum a se, & iusto Ly-
phio Cl. V. cuius patruus maior fuit, celebrem, si prudens
praefero, improbus sane, si imprudens, negligens meri-
to videat. fuit in hoc viro multiplex eruditio, exacta lin-
gua tum Graeca, tum Latina cognitio, sacrarumque re-
rum haud mediocre intelligentia. Illud vero solide vir-
tutum, ac pietatis specimen fuit, quod fallaces huius vitae
sper fecum repulans, mente diuinitus munita, vi aequae
ratione conuersa, ambitioni Urbis Aulicae Braxellensis,
in qua honesto loconatus erat, se subtraxit, & diuino se
cultui totum mancipauit, in vetustum sub D. Martini
patrocinio canonicorum D. Augustini Louanienfis cono-
gium, velut in portum se recepit. Hic in Bibliothecam se
aldens, Macrobij, Hilarij, Augustini, Hieronymi, alio-
rumque veterum Scriptorum opera cum membranis
comparando, eadem mirifice illustrauit. Chrematij et-
iam hanc, & Symmachij Vrbis Praefecti epistolarum
libros in luce donauit. Post vi erat singulari prudentia
sodalibus suis praefectus, in medijs etiam muneris sui cur-
ris, molestisque nullam animo requiem dedit: neque
suis duntaxat laboribus Respublica professe stetit: sed
& discipulos in is Garetium, Latomum, Cesterium, V-
limmerium, qui in eadem bene merendi palastra diu,
multumque disudauerunt, eduxit. Aetate grauis Cruce-
lensis agri Leodienfis ad Huenise oppidum sacro Virgi-
nibus Carnobiac ha datus, eximia morum innocentia
compleures annos profuit, ibique cum veteribus amicis,
id est libris assidue versatus placidissima demum morte
pius senex e vita excessit anno 1555. Sodales Martiniani
hoc illi monumentum &c.

II. Johannes quoque Mauburnus Bruxellensis Ab-
batia Marie Lurienensis propè Parisiū
hanc illius congregationis canonicos nume-
randos esse, si vera sunt, quae de illo Trithemius in
lib. de Viris Illustribus in hunc modum scribit:
Iohannes de Brachio oppido Brabantiae originis, ordinis
canonicorum regularium S. Augustini, monasterij S.
Agnetis prope Zierikse, vir in diuinis Scripturis studio-
sus, & eruditus, & seculari literaturae non ignarus, in-
genio laetum, & compositis eloquio, scripsit volumen mag-
num, & non inutile ad institutionem omnium Chri-
stianorum, quod praefatus Rosetum exercitiorum spi-
ritualium, & sacrae meditationum lib. 2. item de
vitijs Christianis suis ordinis lib. 1. & quaedam alia nobis in-
cognita. Fuit adhibere, ut intelligo in oppido Campi so-
laris Confessorum Monachum & varia scribit sub Maxi-
miano anno 1495. illum verò fuisse canonicum
dictae congregationis habes ex ipsomet in Vena-
torio lib. 1. cap. 12. f.

Westphalus, ordinis S. Augustini canonicus in
Bodiken monasterio dictae congregationis, quod
est in Paderbornensi diocesi, & Prior in Drut-
tenhufen vie in diuinis Scripturis studiosus, & e-
ruditus, ingenio promptus, sermone compo-
situs, vita, & conuersione deuotus, scripsit in-
igne volumen de Laudibus B. Mariae Virginis,
quod coronam S. Marie prae notauit. Item super
illis verbis Domini: Nisi quis conuersus fuerit si-
cut paruulus, longam & non inuicem tractatio-
nem lib. 1. alia quoque nonnulla scripsisse dicitur.
vivebat anno 1495. ex Trithemio.

Martinus Lyphus iussu Lyphij patruus, & S.
Martini Louanienfis canonicus, cuius ingenium,
pietatem, & eruditionem Aubertus Miraeus in e-
logijs virorum illustrium sui Belgij sic commen-
da: Martinum Lyphum tuum meum a se, & iusto Ly-
phio Cl. V. cuius patruus maior fuit, celebrem, si prudens
praefero, improbus sane, si imprudens, negligens meri-
to videat. fuit in hoc viro multiplex eruditio, exacta lin-
gua tum Graeca, tum Latina cognitio, sacrarumque re-
rum haud mediocre intelligentia. Illud vero solide vir-
tutum, ac pietatis specimen fuit, quod fallaces huius vitae
sper fecum repulans, mente diuinitus munita, vi aequae
ratione conuersa, ambitioni Urbis Aulicae Braxellensis,
in qua honesto loconatus erat, se subtraxit, & diuino se
cultui totum mancipauit, in vetustum sub D. Martini
patrocinio canonicorum D. Augustini Louanienfis cono-
gium, velut in portum se recepit. Hic in Bibliothecam se
aldens, Macrobij, Hilarij, Augustini, Hieronymi, alio-
rumque veterum Scriptorum opera cum membranis
comparando, eadem mirifice illustrauit. Chrematij et-
iam hanc, & Symmachij Vrbis Praefecti epistolarum
libros in luce donauit. Post vi erat singulari prudentia
sodalibus suis praefectus, in medijs etiam muneris sui cur-
ris, molestisque nullam animo requiem dedit: neque
suis duntaxat laboribus Respublica professe stetit: sed
& discipulos in is Garetium, Latomum, Cesterium, V-
limmerium, qui in eadem bene merendi palastra diu,
multumque disudauerunt, eduxit. Aetate grauis Cruce-
lensis agri Leodienfis ad Huenise oppidum sacro Virgi-
nibus Carnobiac ha datus, eximia morum innocentia
compleures annos profuit, ibique cum veteribus amicis,
id est libris assidue versatus placidissima demum morte
pius senex e vita excessit anno 1555. Sodales Martiniani
hoc illi monumentum &c.

Squalida multa sicut veterum monumenta iace-
bant.
Abibatque sine Bibliotheca sine.
Eruit haec tenebris, & castigant utraque
Lyphium, antiquum restituitque decus.
Sic par conditio est Martinum sacrae recebant,
Iulium Romanam restituit historiam.

Ioannes Garetius Louanij natus, atque in studijs
foeliciter educatus, cum eidem Martiniano in pa-
tria monasterio se dicasset, Mischagenfis agri
Antuerpiensis Virginibus sacris praeficitur, quibus
alio emigrantibus, ipse Gandau ad simile pro-
uincia accersitur, vbi in Cornelij Iansenij Antisti-

Tilmanus quoque Dulmanicus Patria

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tis doctissimi familiaritate acquieuit; cumq; iminentem Belgio cladem animo prauideret, cepit, vt erat antiquitatis peritissimus, Clafles noue de vera Corporis Christi in Sacramento Eucharistie presentia aduersus sacramentaria pestem, e sanctis vtriusq; linguæ Patribus, ætatis cuiusq; habitatione, summa in duftris colligere, ac bono publico foras dare, sed & mortuos precibus viuorum iuuari, sanctosq; a nobis recte inuocari, que in dubium vocari a sceleris solent, adiuvante Iacobo Pamelio Brugensi, pari methodo adfluxit. vir certe de Ecclesia, qua scribendo, qua concionando, nam & disertè ad populum de verbo Dei differebat, bene meritus, & à Francisco Turriano, & Roberto Bellarmino Societatis Iesu Theologis doctrina, atque industria nomine apprime laudatus. Gandauo Louanium veniens, à sodalibus humaniter exceptus, calculi, qui familiaris doctorum hominum morbus est, doloribus extinguitur, anno 1571. Iusta carmine perfoluit Ioannes Latomus collega. ex Mirro ibidem.

Parem Ioanni Latomo, quam viris doctrina illustribus à Paulo Iouio Nucerno Episcopo celebratis gratiam præstitit, quid ni refera? Hic Belgis ad Zomam fluum apud Brabantis natus, Thronianis iuxta Herentaliam canonicis Augustinianis Cœnobiarcha multos annos cum laude præfuit, cuiusq; ad poësim quasi natus videretur, salterium, & ipse versibus, vt alter Iacobus Latomus reddidit: sed difficultate temporum præpeditus, non euulgauit, inter varia puri, & candidi sermonis latini poemata, quæ ad Iouiana Iustitologia, immortalæ sibi gloriam peperit, vt qui vnâ cum Iouio viuere in lingulis videatur Romæ negotiorum sui ordinis causa profectus, indeque reuersus, Antwerpia moritur 7. Calend. Sextilis anni 1578. atque in cœnobio sacrarum virginum Facontinarum homo mandatur.

CAPVT SEXAGESIMVM SEXTVM.

De quatuor alijs Congregationibus videlicet Marbacensi, Vallis Viridis, Nussiensis, & Olmutiensis omnium Sanctorum nuncupatis.

Praeter duas supradictas Congregationes Aroasensem, & Windesemensem, sunt, qui scribant fuisse olim in Belgio, & in vtraque Germania tres alias Congregationes, quarum prima dicebatur Marbacensis, secunda Vallis Viridis, tertia Nussiensis, quarta verò, quæ nunc etiam extat, omnium Sanctorum Olomutienfis in Morauia.

Prima Congregatio Marbacensis ab Oppido Marbach in Alsatia fidei circa annum Christi Saluatoris 1090. vel 1094 sua primordia suscepit. de qua Ioanes Mauburnus in Venatorio libro primo cap. 9. sic scribit: *Circa hæc etiam tempora, sed quo anno non tam certi sumus, videtur etiam Marbacensis monasterii Capitulari Congregatio, quæ nunc erat florentissima, vt patet ex Bulla Honorii, quæ nunc est in archiueo, & eius fratribus Marbacensibus, & canonice sal. & ap. ben. Quia scriptum est in scripturis: Quia domus quæ in late effusa, quæ in monti sunt capitulari Congregatio fere 300. monasteriorum, Constitutiones, Reliquæ, capit. scriptura, Marti bas, brachium diu Christophori, & alia scriptura huiusmodi sanctorum insignia istidem habent. Præterea, & alia habent statuta de filio, & de vescentis carnis, & penitentis agendis, ut in scriptis cap. 78. habetur: Si quis superius sciat, & alia non vidi.*

Congregatione Vallis Viridis Syluester Martolici in sua Historia omnium Christianarum Religionum, Mare Oceanum vocata, scribit, fere à cœnobio Vallis viridis propè Brucllam in Lombardia, tanquam à capite, suam originem, & occupationem deduxisse eamq; per Italiam, Siciliam, & alias Europæ regiones non modicè propagatam, indicio esse nonnulla monasteria canonicorum regularium, & canonicarum sub hoc nomine Vallis Viridis in quibusdam ciuitatibus erecta: nam propè Cremonam erat monasterium Vallis Viridis nuncupatum ordinis canonicorum regularium S. Augustini, quod postea monasterio S. Petri de Pado eiusdem ordinis fuit vniuersum, poterat addi monasterium canonicarum cuius ordinis, & instituti intra ciuitatem, quod canonicis desitutum, monialibus ordinis Caltheriensis est traditum, quæ in præsentiarum illud tenet deficientibus enim canonicis in monasterio intra ciuitatem posito, etiam canonicis in monasterio intra ciuitatem constituto decesserant, hoc in ciuitate Messana in vltiori siebla cœnobiasterium, quod S. Catharine Vallis Viridis vocatur, canonicarum ordinis S. Augustini, inter ann. 1200. à quadam Regina Cyprî foras euertam, sub inuocatione beate Maræ Vallis Viridis fundatum, quod anno 1200. intra ciuitatem sub titulo S. Maræ, & S. Catharinæ Vallis Viridis translatum. Extat aliud eiusdem instituti in ciuitate Panormi S. Lucie Vallis Viridis, aliud in Taormina, aliud in Castro veteri, eisdem monasterio Messanensi subiecta; nam alius monasterii Abbatis ante Concilium Tridentinum hæc omnia monasteria visitabat, & nunc etiam huius Abbatis, ac Prioris hæc per Abbatis S. Catharinæ ciuitatis Messanæ confirmari solent, & denique prædicta monasteria immediate Sedi Apostolicæ. Gestabant olim tunicam lineam, &

et crochettum, vt canonicis. Verum a cœnobiis ubi canonicis, sub quorum regimine debebant, ob immutationem Dominorum temporalium, & immixtionem bellorum ipsi canonicis paulatim inueniuntur, ac eorum dignitate immixta, aliud regimem, & cum conyugum habitum sumserunt, tunc tunc fonsper D. Augustini regula, & etiam rochettum, quod indunt cum ad sanctissimum Eucharistie Sacramentum sumendum accedunt. Hæc Marbacensis, & alia multa ibidem, vbi inter viros illustres hæc Congregationis Ioannem Rusbrochium, & Ioannem Sconhouium recentem monasterii Vallis Viridis apud Bruxellas canonicos, quorum mentio capite præcedenti est habitata. **C**eterum si vera sunt, quæ traduntur de prima cœnobio Vallis Viridis fundacione, illud fuisse anno 1349 primo sub B. Augustini regula institutum, cum antea non monasterium canonicorum, sed locus esset quorundam eremitarum, per quosdam illius Priorum fuisse memoratum Ioannem Rusbrochium, qui anno 1381. 2. Decembri in Domino obdormiuit, cum monasterio in sua Historia omnium Christianarum Sicilia ex eadem Congregatione numerat, longè antiquiorem habentem originem, & fundationem, nõ nisi a quatione consistere possit, prædictam Congregationem ab hoc monasterio suam originem diuissimam à priori posterius deriuat, nõ nisi a suo posteriori, ac præteritum, quod ipsum cœnobiolum Vallis Viridis apud Brucllam paulo post illius fundacionem Capitulo Windesemensi in unum corpus Congregationis se sociat, procedente in primis Ioanne Sconhouio illius Superiori, vt ex lib. 1. Chronici Windesemensis cap. 40. superius est narratum. Verum vt et fuit de capite, constat ex varijs monasterijs vtriusq; & mulierum eiusdem nominis, & inflantibus in ipsi locis, & prouincijs constitutis, fuisse eam Congregationem canonicorum regularium, quæ Vallis Viridis vocatur: et si nec illius originem, nec Catalogum monasteriorum tenentium ad eam Congregationem puto spectandum monasterium S. Maræ Vallis Viridis foris Bononiæ propè portam S. Maræ, quod nunc mensis episcopi est vniuersum. Ex Catalico beneficiorum diocesis Bononiensis.

Congregatio Nussiensis apud Nussiam nunc Nouesium oppidum Colonienfis diocesis cetera tempora Philippi XLIV. Colonienfis Archiepiscopi qui in viuis agebat 1170. ortum habuit, et Molano lib. 1. de canonicis cap. 14. vbi de antiquis canonicis communem vitam vsum abijciturus differtens, hæc habet: *Seu hæc etiam Colonienfis monasteria sunt sub Philippo XLIV. Episcopo. Laxiora enim prævalentibus, alij in vita regulari obseruauerunt. Vnde habes, istam Congregationem quæ ab aliquopiam alterius instituti excogitata, sed ab antiquis canonicis in regulari obferuata,*